



Fôl'a acest'a ese in tôta joi-a, — dar prenumeratiunile se primescu in tôte dillele.

Pretiuu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. pe trei lune 1 fl. 50. cr.; pentru alte tieri: pe anu 7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr.

Tote siocientie si banii de prenumerasiune sunt de a tramite la Redactiune' Strât'a lui Leopoldu Nr. 21

Si s'a facutu lumina!

In fine intunereculu a disparutu, si s'a facutu lumina! Acuma dara scimu, câ autorulu frumôseloru corespondintie pestane din „Gazet'a Transilvaniei“ e escelinti'a sa L. B. Popp; câ-ci la fine escelinti'a sa a binovoitu a-si subsemnâ pré gratiosu numele.

N'asiu fi cutezatu a crede asié ce-va, de si aceste corespondintie sémone ca ou cu ou cu cele scrise in vér'a trecuta totu in „Gazeta“ despre adunarea de la Siomeuta, in cari s'a descriu cu fidelitate admirabila si cu modestia esemplaria, nu numai ce a dîsu escelinti'a sa presiedintole la acea adunare, ma si ceea ce a voitu sê dica, ceea ce — a ganditu.

Dar ve 'ntrebu, cine ar fi si potutu sê scria cu atât'a olegantia, cu atât'a cultura si intr' unu limbajiu de salonu atâtu de innaltu, afara de escelinti'a sa, carele s'a nascutu in salonu, a crescutu in salonu si in viéti'a lui nici odata n'a facutu tréba comuna cu — *opincarii*? Cine ar fi mai competente a scrie in cestiunea teatrala, decâtu chiar escelinti'a sa, carele si-a facutu atâtu de multe studie literarie, încâtu a ajunsu la acea perfectiune, de unde numesce teatrulu — „comedia“?

Si cine este mai multu indreptatîtu a vorbi despre ordine, decâtu escelinti'a sa, carele in 1848 — pe candu fanaticii de tineri Iancu, Acsente, Balintu si altii se facura tribuni — siede in tacere la Nasesudu, observandu cea mai esemplaria — ordino? Cine pôte sê fia mai bine convinsu despre fericirea de a fi consiliariu, decâtu escelinti'a sa, carele asisdere e acél'a — si prin urmare cine pôte sê dorésca cu mai multa convinstiune, ca toti romanii sê fia consiliariasi, decâtu escelinti'a sa? Cine pôte sê aiba mai multu cuvntu a-mi amintî de atâte ori si cu atât'a predilectiune comedi'a mea intitulata „Secretulu“ — de câtu escelinti'a sa, care iubesce multu secretele, câ-ci insu-si este consiliariu — secretu?

E bine, eu sum frapatu de innalt'a fericire, câ escelenti'a sa s'a milostivitu — ca din chiar seninu — a stâ cu mine la povesci; deci mi-tienu de detorintia a-i si multiamî pentru graci'a ast'a rara. Intru adaveru, graci'a acést'a fu de totu neacceptata pentru mine, câ-ci *n'am datu nici o ansa la ea.*

Lucrulu s'a intemplatu asié.

Redactorulu „Federatiunii“ a scrisu in diuariulu seu unu articolu, care — precum se vede — n'a causatu multa bucuria escelintiei sale. Escelinti'a sa a ganditu, câ éta acuma e timpul candu pôte sê-si descoperi iubirea sa si sê-mi spuna, câ n'a uitatu inca suvenirea mea; deci a venitu si-a dîsu in „Gazeta“, eâ eu am scrisu articolulu acél'a, si-apoi a inceputu a-mi raspunde. Indesiertu a declaratulu dlu Porutiu, câ autorulu acélui articolu e dinsulu; escelinti'a a respunsu si dupa aceea in continuu totu numai mie; pentru câ escelinti'a sa a voitu a raspunde cu ori ce pretiu numai mie, câ ci escelinti'a sa numai pe mine me iubesce. Pentru ce? Ghiciti dvóstre, dar mai cetiti si Gur'a Satului din 63 si 68! Apoi nu este ast'a gratia si fericire?!

Vinu dara a multiamî de nou escelintiei sale pentru acést'a distinctiune, si lu-rogu sê me onoredie si de alta-data confundandu-me cu dlu Ionu Porutiu, — dar lu-conjuru, nu cumva sê me confunde cu onorab. dnu redactoru alu „Gazetei Transilvaniei“!

Un'a mi-pare reu numai, câ adeca escelint'a sa — dupa ce in optu numeri necontentitu mi-repunde, dandu dovedi de innalt'a sa cultura, — in fine dice, câ nici nu sum demnu sê steie la vorba cu mine. Apoi nu e ast'a nefericire!

E bine, cu tôte aceste eu sum fôrte fericitu, câ m'a invrednicitu si acuma de svaturile sale bune, serióse, fara patima, fara rancóre personala, si a vor-

bitu puru obiectivă despre cestiunea teatrală, ne-amestecându-i în sine nici etatea nici onestitatea propunătorului, nici programul Gurei Satului, — și recunosc, că tinerii cari lucrează în diariile române din Pesta, într-un adevăr omnia sua secum portant, pentru că ei de-a se muta dintr-un loc în altul nu sunt siliți a purta la poruncă în spate și câte unu — tribunalul suprem.

Dar în ună totuși binevoiesc a grosii escelenți ai sa. Tinerii de la Gur'a Satului adesea nu trag în tarbacela pe totii bețarii noștri, ci numai pe cei cu muscă pe căciula, — și în asta privință nu ceru carte de botediu de la nimene, nici nu întreba pe nimene de câți ani e? — pentru că ast'a ar fi o —, dar escelenți ai sa va ști mai bine, ce ar fi ast'a.

Gur'a Satului și permite a demasca pe totii aceia, cari sub titlul naționalismului vâneză neconținut numai interesele lor private. Și apoi escelenți ai sa poate ști scia, că la noi sunt și oameni de acestia.

Gur'a Satului a combătut pe totii aceia, cari în diet'a de la 1863 din Sibiu au parasit pe bietul popor, pe — opincari, și se facura servi ai guvernului. Esclenți ai sa poate ști scia, că la diet'a din Sibiu au fost și de acestia, pentru că și escelenți ai sa a fost unu — din membrii dietei; și apoi escelenți ai sa mai ști și acea, că oameni de politic'a asta mai sunt și acuma.

Gur'a Satului va combate pe ori cine, carele fiindu întrebat de unu ministru, că unde se pune tribunalul suprem al Transilvaniei? i răspunde, ca acel'a se duce la Pesta! Și apoi escelenți ai sa va

ști dăra, că este unu barbatu la noi, carele a răspuns asié.

Gur'a Satului a combătut și va combate puru pe totii aceia, cari fiindu chemați a face justiția, — cu primul lor cuventu inaugurează o politică antinațională. Și apoi escelenți ai sa va ști, că sunt și de acestia.

Gur'a Satului va batjocuri totu-de-una pe totii aceia, cari și-batu jocu de mam'a lor comună, — cari și-uită de originea lor, și pe confratii lor i numescu — opincari. Și apoi escelenți ai sa va ști dăra că sunt și de acestia.

Gur'a Satului va face de risu pe totii aceia, cari n'au facutu nici unu merit național, și totuși visează de un sciu ce merit, și pretindu se-i adorămu ca pe nesce idoli. Esclenți ai sa va ști dăra, că sunt și de acestia.

Gur'a Satului va trage în tarbacela pe totii aceia, cari nu considera națiunea decâtu de o scara pentru înaintarea lor, ér apoi sunt gata a tradă ori ce interese naționale, făcându-se în tota viața lor numai totu instrumente orbe în manile guvernelor succesive. Și apoi escelenți ai sa ști dăra, că sunt și oameni de acestia!

Mi-ar paré foarte reu, de cumva executarea acestui programu ar superă ore-cum pe escelenți ai sa, — înse eu lu-vou urmă totu-de-un'a, înca și atunci, candu vou vedé, că prin ast'a vou asardă de a me espune supremului pericolu și immensei daune d'a pierde chiar și înalt'a gratia a escelenți ai sa.

Gur'a Satului.

Scrisorile lui Pacala către Tandala.

Frate de cruce!

Eră o seară frumoasă! Lun'a eră mai mare decâtu malaiulu motiloru și fugi, dămne, fugi printre stele, de cugetai, că și ea este atare canonicu din . . . și că și ea grabesce către Peste. În fug'a-i mare (am vediatu cu ochii) a calcatu sub pitiore vr'o șapte stelisiore.

— Mei! — cugetam în mine — jupanós'a luna, de a buna-sama vine de la alegoria din Tasnadu, că-ci nu-i modru, ce rasipire face!

Eu eram asediatu pre érba, naintea casei și, privindu la ea, mi revocai trecutul nostru și-lu comparai cu prezentele . . .

Ce mare diferință! Ce progresu gigantic!

Literatur'a în tota diu'a se învârtiesc câte cu unu opă — de și nu originalu, dar celu pucinu tradusu. Poetii noi sunt câtu frundia și iérba. În tôte ramurile științelor avem celu pucinu vr'o diece, cari lucrează diu'a noptea. —

Dămne sântu! n'ai nici vreme, ca se le citești tôte! Și de unde atâtă progresu? — filosofam eu. — De unde, de-a nu de la publiculu romanu, care partinesc într-un atâtă literatur'a, încâtu fia-care familia română are câte o bibliotecă de casa. D'apoi înca școlile! În totu satulu affi școle preste școle, bisececi un'a mai frumoasă decâtu cea laltă.

Tôte, tôte sunt mai bune, decâtu în bețarii. Poporul este fericitu, de nu mai poate de fericire.

Filosofandu eu asié și mai convingandu-me despre energi'a noastră — mi adusei aminte, că am gresitu, se fiu numai dreptu și nu egoistu. — Fericirea noastră prezente provine ce e dreptu și din energi'a noastră, dar mai alesu din buneti'a și întieptiunea guvernului de adi. Asié e! Fericirea noastră prezintă n'avem s'o multiamimu, decâtu marelu Andrași și iubitoru noștri frati, cari di și nopte și-batu capulu, cum se ne face și mai fericiti. În tota diu'a vedemu fa pte, cari ne arata învederatu — iubirea lor. Și noi — adese pardonu, — unii, cutéza a dubitá, ma a și scrie contra bunilor noștri stapani. Vai și amaru de capulu lor! Altu cum potu ei totu serie, că nime nu asculta de ei.

Românii știu bine, că ungurii în decursu de câti-va seculi nu au voit a le face decâtu numai totu bine. Lasa, că se voru luminá și ei odata, numai me temu, că va fi tardiu. —

Dar destulu din aste, mai bine ti-vou împartási câte-va noutăți. Cea mai importantă noutăto e adi, — constituirea ministeriului în Beciu. Amăritulu și necăștulu Potosky în fine a constituitu unu ministeriu.

Dar vai și amaru!

Unulu abié a fostu ministru trei dăle, a și luat'o pe picioru. — În Paris este revoluțiune foarte mare. Napoleonu a fugitu din capitala și Rochefort este alesu de presedintele republicei. Se 'ntielege că plebiscitulu

a cadiutu. — Pap'a — si eppulu din Orade sunt declarati de infalibili si prin urmare canonicii nu mai potu tiené gazdóie la casa, ci numai — nepóte. — In Transilvani'a este cea mai mare multumire. Romanii vreu sê arete lumiei, cã ei sunt stranepotii unui poporu maretiu si blandu. — Ungurii din unguni'a tremura ca frundi'a, cã-cu sciu bine, ce mare contielegere este intre Romani, ce Concordia esista *pretutindene* si prin urmare o natiune atãtu de tare — prin concordia, cãtu i póte stricã. — Beust a abdisu de terenulu politicu si sambet'a trecuta s'a sfințitu de calugaru. Santirea s'a severisitu de catra Antoneli.

Cu unu cuventu, lucrurile stau curiosu.
Despre cele intemplande, cãtu mai iute.
Si pana atunci,

remannu alu teu
frate de cruce

Pacala.

TANDA si MANDA.



T. Ei! Frate Mando, de multu nu te-am vedutu, unde corbi ai mai amblatu?

M. Dieu io departe, chiar pre la Sibiu. Gandeam sê vedu si eu, ce facu romanii nostri pre la sinode, dara mai bine pipam a casa, cã acolo n'am vedutu nimicu.

T. Cum asié?

M. D'apoi lesne. N'am fostu deputatu si cei mari n'au lasatu pre nime sê veda ce facu Dloru.

T. Ore de ce?

M. Bagu sama se temu. — — — Dara totu am a uditu ceva prin gaur'a chiaiei.

T. Ceva bunu?

M. Firesce.

T. Da, én spune-mi, nume face sê asceptu atãt'a.

M. Mai antãiu sê te intrebun un'a apoi sê ti spunu. Nu scii, potu intrã membri inruditi in consistoriu?

T. Ba sciu, cã dupa statutu nu potu.

M. Eu dicu cã potu.

T. Da cum?

M. Da, ia, erã vorba despre alegerea membriloru in consistoriu si se intariã, cã inruditi nu potu fi membri, candu se scolã unulu si dîse, cã potu, basandu-se pre aceea, cã „maritulu consistorium“, a concesu sê se aléga trei frati chiar la elu in satu, firesce bogati, si comitetulu parochialu póte face ce vré.

T. Asta e frumosu, consistoriulu va fi infalibilu.

Vorb'a vorbel.

Ore care musicantu abilu in artea sa, dara totu odata si superbu, lavu onórea a fi presentatu inaintea lui Ludovicu celu mare. Printiulu vediendu-lu cu ciorapi fórté rei, lu-intrebã déca intr'adeveru e cantaretiulu famosu despre care i se spuse lui. Nu sciu, Sire, dara me potu falí cã am o vóce cu care potu face ce voiú vré. Déca e asié, respunse regele, te svatuescu sê-ti faci o parechia de ciorapi, cã-cu ai mare necesitate de ei.

Unu comerciante se duse la unu creditoru alu seu, ca se-i platésca detori'a. Cest'a nu voi sê-i deie nimicu, ma in urma standu tare de elu, i dede si o palma. Dupa cãte-va díle se presentéza comerciantele éra. Ore n'ai mai primitu nimicu de atunci, lu-intrebã dlu. Me pardonati, domnule, respunse comerciantele, am primitu o palma.

Unu tierénu, vediendu cã multi betrani se folosescu de ochilari candu cetescu, se duce in cetate ca sê-si cumpere si elu. Agiungendu acolo intrã la unu ochilaristu, care i si puse o parechia de ochilari pre nasu. Tieranulu numai de cãtu luã o carte si deschidiendu-o, dîse cã nu-su bunu. Cela i dede alta parechia dintre cei mai bunu ce posiedea, dara tieranulu nici acum nu potea ceti. Frate, scii dta ceti? E, focu, dîse tieranulu, sê sciu ceti n'asiu avé trebuintia de ochilarii dtale.

O dómna de la sate scrise la alt'a din orasiu sê faca bine sê-i afle unu instructoru cu calitãtile estea si estea, instrandu o suma mare de calitãti. — Dupa pucine díle i scrie alt'a epistola fórté urgenta, la care i respunse cea din orasiu: „Dómna mea, am cautatu unu instructoru dupa cum ati dîsu, pana acum inse nu am aflatu. Dara de voiú aflã vre-unulu, dupa cum pretendi dta, ti-promitu cã lu-voiú luã de — barbatu.

Unu oficiru, care si-pierduse unu petioru intr'o batalia, si-facú unulu de lemnu, carele semenã fórté tare cu celu naturalu. Nu multu dupa aceea, in alta batalia unu glontiu de tunu i storse petiorulu celu de lemnu. Cei din giuru strigau sê aduca numai de cãtu doctorulu. Ba nu, fratiloru, dîse oficirulu liniscitu, faceti sê vina unu lemnariu!

Post'a Gurei Satului.

„Capitanulu Cunu.“ Trebuie sê ti spunu, cumca versulu n'a fostu bunu.

B. A. . . Cele scrise au fostu rele si le-amu arsu fara de gele; ér celu tiparitu, chiar mi-a trebuit. Tramite cãtu mai desu, inse mai bine dîresu.

Dlui Al. B. Da, a fostu.

„Sugarea“, e o ideia minunata. Credu, cã ti-a costatu multu timpu pana ai compus'o; dauna, cã nu este intrins'a nici o schintea de umoru.

„Frundia verde si un'a“, nu-ti mai rumpe anim'a; cã-cu de versuri ca aceste, ride lumea, de plesnesce; nu pentru cã ar fi bune, ci pentru cã sunt — nebune.

Despartirea prizonierilor.



Hurbanu oatra Romanu: Remasu bunu frate in suferintie! Pe mine me scósera sê facu locu lui Mileticiu.

Tanda si Manda.



Tanda: Óre pentru ce ocupa chiar dlu acest'a dóue scaune?

Manda: Pentru cã intre toti ministrii dinsulu e celu mai grosu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoru: **Iosifu Vulcanu.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru Nr. 9.